

بررسی تاثیر سبک رفتار رهبری مدرسان بر رفتار انضباطی دانشجویان

ناصر عباس زاده^۱، امید اردلان^{۲*}، شیرزاد علیپور^۳

چکیده:

یکی از نهاد های مهم و تاثیرگذار در سرنوشت جامعه، نظام آموزش عالی است. دانشگاه ها و عناصر تشکیل دهنده آنها از جمله مدرسان، دانشجویان و ویژگی های رفتاری این دو نیز تاثیر بسزایی در نتایج فعالیت های نظام آموزش عالی می گذارند. این مقاله به بررسی میزان تاثیر سبک رفتار رهبری مدرسان بر رفتار انضباطی دانشجویان می پردازد. این تحقیق توصیفی و از نوع همبستگی است. ابزار گردآوری اطلاعات این تحقیق، پرسشنامه های محقق ساخته رفتار انضباطی و سبک رفتار رهبری می باشد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه افسری امام علی (ع) می باشد. یافته های پژوهش نشان داد بین سبک رفتار رهبری مدرسان و رفتار انضباطی دانشجویان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد و بیشترین سبک رفتار رهبری مدرسان در حوزه سبک رفتار رهبری مداخله گر قرار دارد. همچنین به لحاظ رفتار انضباطی بین دانشجویانی که مدرسان آنها، دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیرمداخله گر و تعامل گر) هستند، تفاوت معناداری وجود دارد و میانگین امتیاز رفتار انضباطی دانشجویانی که مدرسان آنها، دارای سبک رفتار رهبری تعامل گر بوده اند بیشتر از دو سبک دیگر می باشد.

واژگان کلیدی: رفتار انضباطی، سبک رفتار رهبری، دانشگاه افسری امام علی (ع)

۱- استادیار دانشگاه امام علی (ع) Email: dr.naserabaszadeh@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد مدیریت اجرایی تلفن تماس: ۰۹۱۸۳۸۵۵۱۴۵ Email: ardalan62omid@yahoo.com

۳- کارشناس ارشد مدیریت امور دفاعی

مقدمه

امروزه این امر مسلم گشته که محیط (فیزیکی و روانی) دانشگاه در سلامت روانی دانشجویان نقش اساسی دارد و از آنجائی که مدرس در جریان آموزش، یک رکن بنیادی محسوب می شود و نقش کلیدی مدرس در جریان یاددهی و یادگیری سبب شده است که متخصصان و صاحب نظران امور آموزش، بهبود کیفیت نظام آموزشی جوامع را به میزان بسیار، مدیون بهبود کیفیت عملکرد مدرسان بدانند. و ماموریت اصلی فرآیند آموزش، تدریس به دانشجویانی است که قادر به یادگیری هستند؛ به همین دلیل، کلیه تلاش های مدرسان حول محور این فعالیت همچون روش هایی نوین در تدریس بر مبنای نظریه ها و پژوهش های تربیتی . اساسی است ارائه شده است تا به کمک آن ها مدرس بتواند این فرآیند را هر چه بهتر به سوی کسب اهداف آموزشی سوق دهد؛ اما موفقیت و کارایی این روشها مستلزم فراهم بودن شرایط مناسب کلاسی است؛ یعنی فراهم بودن حد مطلوبی از آرامش؛ پذیرش و همراهی دانشجویان با مدرس. (جرمین^۱، ۲۰۰۲)، طبق نظر اکثر مدرسان، اگر مشکلات رفتاری در کلاس به طور فراوان رخ دهد؛ برقراری ارتباط در جریان تدریس مختل می شود و آنان قادر به آموزش و دانشجویان نیز قادر به یادگیری نخواهند بود. مهم تر آن که، حتی اگر مدرسان از مهارت های تدریس، به خوبی بهره مند باشند؛ باز هم از شروع بدرفتاری دانشجویان در کلاس بیمناک هستند، وین من^۳ (۱۹۹۴) و مارتین^۴ (۱۹۹۷)، نیز توضیح می دهند، که بدرفتاری لویز^۲، (۱۹۹۷) دانشجویان، شایع ترین نگرانی هم در میان مدرسان تازه کار و هم در میان مدرسان با تجربه است. طبق گزارش های تحقیقاتی، بیش از ۵۰ درصد زمان کلاس صرف حل مسائل انضباطی و اداره کلاس می شود (لویز^۵، ۲۰۰۳)؛ به همین دلیل، به بیان لانگ^۶، فری^۷ و وین استین^۸، مدیریت کلاس برای خلق بهترین محیط ممکن به منظور یادگیری، اولویت نخست در مسئولیت

1- Jermein

2- Lewis

3- Veenman

4- Martin

5- Lewis

6- Long

7- Frye

8- Weinstein

های مدرس کلاس به شمار می آید(مارتین و شوهو^۱، ۲۰۰۳). انضباط نیز یکی از جنبه‌های بسیار مهم در اثربخشی کلاس درس دانشجویان و مدرسان است (مینگ^۲، ۲۰۰۷). پژوهشگران به طور کلی کنترل کلاس درس را به عنوان طیف گسترده‌ای از تلاش‌های مدرسان برای نظارت بر تعامل اجتماعی و رفتار دانشجویان توصیف می‌کنند (ریتر وهنکوک^۳، ۲۰۰۷). مدیریت رفتار دانشجویان از پایدارترین و گسترده‌ترین چالش‌های پیش‌روی دانشجویان و آغاز کار مدرسان و از نگرانی‌های شایع هم در میان مدرسان باتجربه و هم مدرسان پیش از خدمت است که در میان مدرسان پیش از خدمت بیشتر مشخص می‌شود(گال^۴، ۲۰۰۶)؛ چرا که آن‌ها بدرفتری ۲۰۰۳، دانشجویان را به عنوان جنبه‌های منفی کارآموزی خود می‌دانند (سوکال وهمکاران^۵، دویل^۶ ۱۹۸۶)، بی‌انضباطی را هر گونه اقدام توسط یک یا چند دانشجو که باعث ایجاد اختلال در جریان فعالیت کلاس یا تهدید به خارج کردن کلاس درس از برنامه‌های در حال اجرا می‌داند که این نیز امنیت گروه و هنجارهای مناسب کلاس درس را به خطر می‌اندازد (میلر^۷، ۲۰۰۹). بنابراین انضباط به ساختارها و قوانین رفتار دانشجو و تلاش برای اطمینان از این که دانشجو با این قوانین موافقت می‌کنند، اشاره دارد(مارتین و شوهو، ۱۹۹۹). اگر چه مدیریت کلاس و انضباط مترادف هستند؛ اما دو موضوع متفاوتند. مدیریت کلاس با رویه‌ها، جریانات عادی و آموزش همراه است و مدرسان مسئول هستند؛ اما انضباط در مورد خودکنترلی و مدیریت انگیزش است و دانشجو مسئول می‌باشند(ام - ای و فری، ۲۰۰۷).

با توجه به مسائل بیان شده بالا، سؤال اصلی این پژوهش عبارت است از: "آیا بین شاخص‌های رفتار انضباطی دانشجویان و سبک رفتار رهبری مدرسان رابطه معناداری وجود دارد؟"

-
1. Martin & Shoho
 2. Ming
 3. Ritter & Hancock
 4. Gal
 5. Sokal and et al
 6. Doyle
 7. Miller

مبانی نظری پژوهش :

نظریه پردازان و پژوهشگران ، دسته بندی هایی متفاوت از سبک های رفتاری مطرح کرده اند، تفاوت این سبک ها، ناشی از خاستگاه نظری آن هاست ؛ با مروری اجمالی، می توان سبک ها را از لحاظ چشم انداز نظری به دو دسته تقسیم کرد : سبک هایی که بر اساس تئوری های مدیریت طراحی شده و سبک هایی که برگرفته از تئوری های مدیریت کلاس و نظریه های یادگیری است. گروه اول، سبک هایی هستند که بر اساس تئوری های مدیریت طراحی شده اند؛ برخی از پژوهشگران حیطة مدیریت آموزشی، برای بررسی رفتار مدیریتی یا سبک رهبری مدرس، از نظریه های مطرح در رشته مدیریت بهره گرفته اند؛ از جمله این سبک ها می توان به سبک های چهارگونه وانگ (۱۹۹۸)، اشاره کرد، این سبک ها بر اساس مطالعات دانشگاه ایالتی اوهایو و میشیگان طراحی شده است. با توجه به این مطالعات، رفتار مدرس روی دو محور ترسیم قرار می گیرد؛ در نتیجه، چهارسبک رفتاری حاصل می شود (دولیتل ۲۰۰۳). که عبارتند از: مدرس قدرت طلب، مدرس مقتدر، مدرس آزادمنش، مدرس بی تفاوت. بامریند^۱ (۱۹۷۱)، نیز با الهام از همین تئوری چهار نوع سبک مدیریت کلاس مدرس را با توجه به دو بعد کنترل و تعامل نشان می دهد.

جدول (۱): سبک های چهارگانه مدیریت کلاس مدرس از دیدگاه

میزان کنترل	تعامل زیاد	تعامل کم
کنترل زیاد	سبک مقتدر	سبک قدرت طلب
کنترل کم	سبک آسان گیر	سبک افراطی و بخشنده

و گروه دوم، سبک هایی هستند که بر اساس تئوری های مدیریت کلاس و نظریه های یادگیری طراحی شده اند. به دلیل مواجه بودن سیستم مدیریت کلاس با دانشجویان به جای کارمندان می توان استنباط کرد که تکیه بر تئوری های یادگیری، رشد و مدیریت کلاس جهت مطالعه رفتارهای

1. Baumrind

مدرسان، ضرورتی برای پژوهش در این حیطة به شمار می آید. نظریه پردازانی چون؛ (وانگ^۱، ۱۹۹۸)، (بامریند، ۱۹۷۱)، (اوسیکر^۲ و ایمر^۳، ۱۹۹۰)، طبقه بندی هایی از سبک ها ارائه داده اند؛ در این میان ولفگانگ و گلیکمن، در کتاب خود به نام "حل مسائل انضباطی کلاس" چارچوبی بسیار جامع براساس نظریه های مدیریت کلاس و روانشناسی یادگیری ارائه داده اند که در آن سه رویکرد اساسی به مدیریت کلاس مطرح شده است؛ این رویکرد در یک پیوستار کنترل به ترتیب:

- رویکرد تعامل گرایان^۴

- رویکرد غیر مداخله گرایان^۵

در این پیوستار هرچه از مداخله گرایی به سمت غیرمداخله گرایی پیش رویم، میزان کنترل کم و در مقابل، مشارکت و مسئولیت دانشجو در کلاس افزایش می یابد.

- سبک انضباطی تعامل گرا در میان دو رویکرد مداخله و غیرمداخله قرار دارد، بر مبنای پیش فرض های روان شناسی اجتماعی هم بر فعالیت هایی تأکید دارد که فرد برای تغییر محیط انجام می دهد و هم به عوامل محیطی توجه دارد که بر فرد اثر می گذارد. تعامل - گرایان اظهار می کنند که مدرسان و دانشجویان باید برای کنترل کلاس و ایجاد انضباط مسئولیت مشترکی داشته باشند (آیدین و همکاران، ۲۰۰۹). بر اساس این رویکرد همیشه ضروری نیست که دانشجویان خودشان فعالیت های خود انگیخته ای داشته باشند تا بر طبق الگوهای جدید رفتاری تقویت شوند (مارتین و بالدوین، ۱۹۹۲). رادولف دریکرز^۶ از طرفداران رویکرد تعامل گرا بیان می کند که تعامل گرایان و نظریه پردازان اجتماعی پیوند مشترکی با یکدیگر دارند و آن این است که همه رفتارها به انضمام بی انضباطی ها به سمت دستیابی به رسمیت های اجتماعی هدایت شوند. ولفگانگ نیز تشریح می کند که شروع بی - انضباطی زمانی است که دانشجو در کسب مقبولیت اجتماعی موفق نیست (مارتین و بالدوین، ۱۹۹۸). سبک تعامل گرا به دنبال کسب رضایت مدرس و دانشجو است و برخی از

1- Wang

2- Aussiker

3- Emmer

4- Interactionist

5- Interventionist

6- Dreikurs

تکنیک‌های مشابه سبک مداخله و غیرمداخله را به کار می‌گیرد (مارتین و همکاران، ۲۰۰۶)؛ و بر محیط درونی افراد و آنچه را که نشانی از محیط به شکل فردی است، متمرکز است (جنسر و کاکیروگلوب، ۲۰۰۷).

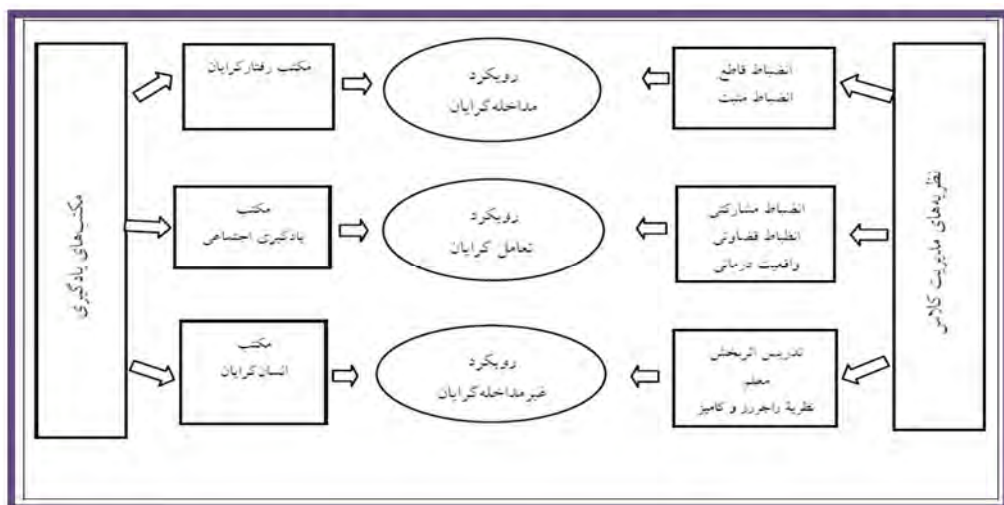
در سبک انضباطی غیرمداخله‌گرا براساس باور انسان‌گرایان فرض بر این است که کودک انگیزه درونی برای شناخت دنیای واقعی دارد و نیازی به تحریک بیرونی ندارد؛ چرا که رشد تحت غریزه پدید می‌آید (مارتین و ساس، ۲۰۱۰). مدرس غیر مداخله‌گرا معتقد است که اصل اساسی تعلیم و تربیت، انسان‌گرایی و دادن فرصت‌هایی به دانشجویان برای انتخاب و مدیریت یادگیری‌شان است و این به معنای دادن آزادی انتخاب کامل به دانشجویان نیست؛ بلکه اجازه دادن به آن‌ها برای مشارکت در بحث‌های کلاسی است (مارتین و بالدوین، ۱۹۹۲)، با چنین عقیده‌ای، مدرس مسئولیت‌ها را به دانشجو واگذار می‌کند و فرصت بیشتر برای تعامل آزاد در کلاس و پیروی آن‌ها از علائق شخصی خود را برای آنان فراهم می‌کند (مارتین و شوهو، ۲۰۰۰). در این رویکرد، دانشجویان مجازند تا نفوذ قابل توجهی در کلاس درس داشته باشند و مدرسان نیز بایستی برای تعدیل و اصلاح رفتارهای دانشجویان کمتر مداخله کنند (آیدین و همکاران، ۲۰۰۹). رویکرد غیر مداخله‌گرا مدلی دانشجوی‌محور برای انضباط کلاسی که مدرس آن نقش تسهیل‌کننده دارد، می‌باشد و حداقل کنترل را به کار می‌گیرد (یلماز، ۲۰۰۹).

به هر حال یک رویکرد انضباطی همیشه بر فعالیت‌های مدرسان حکمفرما نیست. بعضی مدرسان قادر هستند بسته به نیازهای دانشجویان و ویژگی‌های شخصیتی متفاوت آن‌ها (نوع منبع کنترل) از رویکردهای متفاوت انضباطی در زمان‌های متفاوتی استفاده کنند (لاوت، ۱۹۹۹). با وجود این، امروزه، رویکردهای سنتی (مدرس محور)، همچنان در اداره و کنترل کلاس پا برجاست (مارتین و وین، ۱۹۹۹). درحالی که بدون اعمال سبک‌های انضباطی مشارکتی یا دانشجو محور، تدریس مشارکتی یا دانشجو محور واقعی نمی‌تواند وجود داشته باشد. سبک‌های مدیریت کلاسی مدرسان در این پژوهش بر اساس سبک‌های سه‌گانه "مداخله‌گر، تعاملی و غیرمداخله‌گر" و رفتار انضباطی دانشجویان شامل متغیرهایی

همچون "آراستگی ظاهر، مشارکت، مراعات، رعایت قوانین وهنجارها، خودتنظیمی و انجام تکالیف" می باشد.

نمودار(۱) مقایسه سه رویکرد از لحاظ خاستگاه نظری و جدول(۲) ویژگیهای هر سبک با توجه به ابعاد مدیریت کلاس را نشان می دهد.

نمودار(۱): مقایسه ای میان سه رویکرد از لحاظ خاستگاه نظری

اهداف تحقیق:

جدول (۲): ویژگی های هر سبک با توجه به ابعاد مدیریت کلاسی

سبک های مدیریت				تجربه
ابعاد	مداخله گر ^۱	تعامل گرا ^۲	غیرمداخله گر ^۳	مدیریت کلاس
مدیریت آموزش	<ul style="list-style-type: none"> - مدرس نظارت مداوم بر یادگیری دانشجویان دارد. - مدرس موضوعات درسی و تالیف و فعالیت های کلاس را از قبل سازمان دهی می کند. - مدرس مسول تخصیص مواد آموزشی است. 	<ul style="list-style-type: none"> - دانشجویان فعالیت های روزانه را تعیین می کنند. - دانشجویان مواد آموزش کلاس را انتخاب می کنند - دانشجویان مسولیت نظارت بر یادگیری خود را بر عهده دارند. 	<ul style="list-style-type: none"> - دانشجویان فعالیت های روزانه را پیشنهاد می کنند - مدرس و دانشجو در تعیین اهداف درسی، برنامه کلاسی و سازمان دهی مواد آموزشی مشارکت دارند. - دانشجویان یادگیری خود را ارزیابی می کنند. 	
مدیریت افراد	<ul style="list-style-type: none"> - مدرس، گروه ها را هدایت می کند - تعاملات کلاس در حیطه ی برنامه درسی است. 	<ul style="list-style-type: none"> - دانشجویان در پیروی از علایق خود آزادند. - حفظ احترام و روابط دوستانه در کلاس اهمیت دارد. 	<ul style="list-style-type: none"> - گروه ها با نظر دانش موزان سازمان دهی می شود. - حل مسائل انطباطی در یک فرایند مذاکره انجام می گیرد. - تعاملات گروهی اهمیت دارد. 	
مدیریت رفتار	<ul style="list-style-type: none"> - مدرس، قوانین کلاس را تعیین می کند - مدرس، سیستم پاداش را مشخص می کند 	<ul style="list-style-type: none"> - دانشجویان قوانین کلاس را مشخص می کنند. - ارزیابی پیشرفت دانشجو در مقایسه با خودش صورت می گیرد. 	<ul style="list-style-type: none"> - مدرس و دانشجویان در تعیین قوانین کلاس مشارکت دارند. - دانشجویان در مورد رفتار خود قضاوت می کنند. 	

پیشینه پژوهش:

الف: تحقیقات انجام شده در داخل کشور:

۱) پیریایی (۱۳۸۹)، در مقاله ای تحت عنوان «شیوه های موثر ایجاد مدیریت و انضباط کلاس» به این نتیجه رسید که به منظور ایجاد نظم و تغییر مدیریت کلاسی، سه شرط لازم است، و این شروط عبارتند از:

الف- اعمال روش تدریس مناسب

ب- ویژگی های شخصیتی مدرس

ج- استفاده از فنون تدریس مناسب

۲) سلیمی (۱۳۸۲)، « مطالعه رفتار مدرس بر نظم پذیری در دانشجویان دانشگاه های شهر تهران »، به نتایج زیر دست یافت:

الف- رفتار دوستانه مدرس با دانشجو، عامل موثری در ترغیب دانشجویان به نظم پذیری است. یعنی رابطه سازنده مدرس و شاگرد از عوامل اصلی رفتار مناسب در محیط آموزشی است.

ب- تعامل رفتاری متناسب با شخصیت آنان، در ترغیب دانشجویان به بروز رفتار های سازنده و هماهنگ با اهداف پرورشی تاثیر زیادی دارد و موجب گرایش آنان به نظم پذیری و توجه به قانون می شود.

ج- رابطه مثبت و معناداری بین علاقمندی به نظم پذیری دانشجویان با الگو بودن مدرس، احترام گذاشتن و شخصیت قائل شدن به او دارد.

د- بین تلاش معلم و علاقمندی به نظم پذیری دانشجویان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

ه- مهارت و رفتار مدرس تاثیرگذاری واحدی در نظم دانشجویان دارند.

۳) کدیور، (۱۳۷۹)، کانین^۱ (۱۹۷۰)، در مقایسه رفتار مدرس در کلاس های دارای رفتار نامطلوب و کلاس های عادی، تفاوت آن ها را در نحوه پاسخ گویی مدرسان به رفتارهای نامطلوب نمی دانند بلکه آن را ناشی از اقدامات پیش گیرانه ی آنها می داند (صفوی، نقل از کدیور، ۱۳۸۳ ص ۴۳۱).

۴) عالی و امین یزدی (۱۳۸۵) در بررسی تأثیر ویژگی های مدرس بر سبک مدیریت کلاس دانشجویان دانشگاه مشهد به نتایج زیر دست یافت :

الف- تفاوت معنادار میان سبک مدیریت کلاس مدرسان بر اساس مدرک تحصیلی؛ یعنی مدرسان دارای مدرک کارشناسی ارشد و دکتری بیشتر به سبک تعاملی تمایل دارند در حالی که مدرسان دارای مدرک کارشناسی به سبک مداخله گر گرایش دارند.

ب- تفاوت معنادار سبک مدیریت کلاس مدرسان بر اساس رشته تحصیلی؛ یعنی مدرسان تحصیل کرده در رشته های مرتبط، تمایل بیشتر به سبک تعاملی و مدرسان تحصیل کرده در رشته های غیرمرتبط، گرایش به سبک مداخله گر دارند.

ب: تحقیقات انجام شده در خارج کشور:

۱) مطالعه ای در خصوص جو کلاس توسط (گلاسر^۱، ۱۹۶۹)، انجام داد و پیشنهاد کرد در محیط هایی که دانشجو به عنوان افراد توانا پذیرفته می شوند و دانشگاه، محیط های صمیمی و شخصی برای آنها فراهم می کنند، مسایل انضباطی به حداقل خواهد رسید (گای آر، ۲۰۰۵)

۲) (شری آهرنتزن^۲، ۱۹۸۱)، در بررسی رابطه با محیط فیزیکی کلاس، و تأثیر آن روی مسایل انضباطی، به شقوق مختلف شیوه های انضباطی سنتی و تکنیک های جدید انضباطی در مورد گروه آزمایشی و گواه پرداخت که نتایج نشان داد:

الف- انضباط خشک و اجباری زیان آور است و مسایل و مشکلات دانشجویان را شدید می کند. در حالی که دانشجویانی که خود، برقرار کننده نظم در بین خود بودند و خود را مسئول کارهای خود می دانسته و با اراده خود انضباط را به وجود آورده بودند نتیجه ای معقولانه تری داشته است.

ب- مشخصات داخلی مکان کلاس مثل بلندی سقف، مساحت کلاس و مساحت متعلق به هر فرد در کلاس، بر انضباط دانشجویان، اثر می گذارد. هر قدر فضای کلاس بیشتر باشد، مشکلات انضباطی کمتر خواهد بود و رضایت بیشتری از محیط دانشگاه حاصل خواهد شد (جباری، ۱۳۷۹).

1. Glasser

2. Sherry Ahrentzen

۳) در سال ۱۹۹۰ تحقیقی در رابطه با انضباط در دانشجویان جدیدالورود دانشگاه توسط مک نامارا^۱ و جولی^۲ در آمریکا انجام دادند. در این تحقیق دوگروه پانزده نفری همسان با یکدیگر که از نظر خصوصیاتمانند؛ سن، طبقه اجتماعی، میزان سواد، میزان هوش و غیره، برابر بودند، انتخاب نمودند. گروه آزمایش در معرض کنترل و انضباط شدید از جانب مدرس قرار گرفتند ولی گروه گواه خودشان کنترل کلاس را به عهده گرفتند. در پایان دوره آزمایش، تغییر رفتار دو گروه با یکدیگر مقایسه گردید و مطالعه نشان داد که رعایت مسایل انضباطی از سوی گروه گواه نسبت به گروه آزمایشی بیشتر بوده است (نوروزی، ۱۳۸۸).

۴) کمال^۳ (۲۰۰۹)، در پژوهشی تحت عنوان تاثیر مهارت مدیریت کلاس مدرسان روی رفتار های نامطلوب دانشجویان که بین ۴۵۰ نفر از مدرسان منتخب شهر آنتالیا انجام داد: الف- ارتباط معناداری بین مهارت مدیریت کلاس مدرسان و رفتارهای انضباطی دانشجویان مشاهده نمود.

ب - در بعد رفتار انضباطی دانشجویان، مدیریت رفتار نامطلوب، دانشجویان را به سوی نقض قوانین انضباطی هدایت می کند.

با توجه به دیگر تحقیقات انجام شده به وسیله محققان مختلف در خصوص میزان تاثیر سبک رفتار رهبری مدرسان بر رفتار انضباطی دانشجویان، می توان این میزان تاثیر را در جدولی، مطابق جدول شماره ۳ خلاصه کرد.

1.McNamara
2.Joly
3.kemal

جدول شماره ۳: خلاصه مطالعات انجام شده در میزان تاثیر سبک رفتار رهبری مدرسان بر رفتار

انضباطی دانشجویان

ردیف	پژوهشگر (سال)	عنوان تحقیق	نتایج تحقیق
۱	رئیس (۱۳۸۶)	بررسی عوامل بی نظمی دانشجویان دانشگاه چهارمحال بختیاری	عوامل جسمانی، خانوادگی، اجتماعی و اقتصادی در پیدایش مشکلات انضباطی دانشجویان موثرند. عوامل اجتماعی مثل (همسالان، تماشای صحنه های خشونت از تلویزیون) و عوامل اقتصادی (مانند فقر، بیکاری و...) و سایر عوامل (مثل مشکلات بلوغ، نداشتن برنامه ریزی و اوقات فراغت)، در پیدایش مشکلات انضباطی موثرند.
۲	سلیمانی و خاکسار (۱۳۸۶)	مطالعه جهت گیری کنترل دانشجویان در میان مدیران و مدرسان و رابطه آن با رفتار انضباطی دانشجویان دانشگاه پیام نور سمنان	بین جهت گیری کنترل رفتار انضباطی دانشجویان رابطه معنا دار وجود ندارد. جهت گیری انسانی مریدان بالاتر از حد متوسط است. بین کنشگران دانشگاه (مدیران، معاونان و مدرسان از لحاظ جهت گیری کنترل دانشجویان تفاوت معنادار وجود ندارد) (هوی و میسکل، ۲۰۰۵). جهت گیری کنترل دانشجویان در متغیرهای رفتار انضباطی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان ندارد.
۳	مشایخ وبرزیده (۱۳۸۹)	تاثیر سبک رفتار رهبری مدرس بر خلاقیت دانشجویان دانشگاه شهرستان کازرون	مدرسان با سبک رفتار رهبری مدرس وظیفه مدار ۳۷،۵ درصد و سبک رفتار رابطه مدار ۲۰ درصد و سبک تلفیقی ۴۲،۵ درصد را تشکیل می دهند و این بدین معناست که اکثریت مدرسان دارای سبک رهبری تلفیقی بوده اند. بین سبک رفتار رهبری و وظیفه مدار و رابطه مدار از نظر میزان خلاقیت تفاوت معناداری مشاهده نشد
۴	مولایی (۱۳۹۱)	تاثیر ویژگی های مدرس بر سبک مدیریت کلاس در دانشگاه پیام نور بزینه رود در سال تحصیلی (۹۰-۹۱)	بین سبک مدیریت کلاس مدرسان بر اساس مدرک تحصیلی تفاوت معناداری وجود دارد یعنی (مدرسان دارای مدرک کارشناسی ارشد و دکتری بیشتر به سبک تعاملی تمایل دارند در حالی که مدرسان دارای مدرک لیسانس به سبک مداخله گر تمایل دارند) تفاوت میان سبک مدیریت کلاس مدرسان بر اساس رشته تحصیلی نیز معنادار است یعنی (معلمان تحصیل کرده در رشته های مرتبط، تمایل بیشتر به سبک تعاملی و مدرسان تحصیل کرده در رشته های غیر مرتبط، تمایل به سبک مداخله گر دارند).
۵	کسائیان (۱۳۹۱)	بررسی تاثیر سبک رفتار رهبری مدرس بر خلاقیت دانشجویان دانشگاه آزاد سمنان	سبک غالب رهبری مدرسان به ترتیب سبک های تعاملی گرا و مداخله گر می باشد. بین دختران و پسران از نظر میزان خلاقیت تفاوت معنی داری وجود دارد.
۶	ادونگو (۲۰۱۲)	بررسی تاثیر سبک رهبری دموکراتیک، استبدادی و در نظم و انضباط آزاد دانشجویان در دانشگاهی در استان ناربویی، کشور کتیا	دموکراتیک، استبدادی و سبک رهبری آزاد سبک رهبری مدرسان به ترتیب عبارتند از: - همچنین این مطالعه نشان داد که عوامل دیگری مانند محیط خانه و رسانه های جمعی نیز در نظم و انضباط دانشجویان تاثیر گذارند. نفوذ قابل توجهی در نظم و انضباط دانشجویان در دانشگاه دارند، اگر چه دموکراتیک سبک رهبری - عوامل دیگر ممکن است تاثیر گذار باشند.

سوالات پژوهش:

- ۱- آیا بین شاخص های رفتار انضباطی دانشجویان و سبک رفتار رهبری مدرسان رابطه معناداری وجود دارد؟
- ۲- وضعیت توزیع درصد سبک رفتار رهبری مدرسان (مداخله گر، غیر مداخله گرو تعامل گرا) چگونه است؟
- ۳- آیا به لحاظ رفتار انضباطی، بین دانشجویانی که مدرسان آن ها دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر و تعامل گرا) هستند، تفاوت معناداری وجود دارد یا خیر؟

روش شناسی پژوهش:

نوع و روش تحقیق: پژوهش حاضر به لحاظ نوع، کاربردی است و از نظر روش شناسی، توصیفی و از نوع همبستگی است.

روش گردآوری داده ها: در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز برای ادبیات موضوع و پیشینه تحقیق از مطالعات کتابخانه ای و به منظور گردآوری داده های مورد نیاز تحقیق، از پرسشنامه رفتار انضباطی (سلیمانی و خاکسار) و پرسشنامه سبک رفتار رهبری (ولفگانگ کسایان)، استفاده شده است. ضمناً لازم به ذکر است که در پرسشنامه رفتار انضباطی از طیف پنج گزینه ای لیکرت با درجه بندی؛ خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم و در پرسشنامه سبک رفتار رهبری مدرس از مقیاس درجه ای؛ همیشه، معمولاً، گاهگاهی، بندرت و هرگز استفاده گردید. شایان ذکر است که این پرسشنامه ها با توجه به شرایط و نیازهای خاص دانشگاه افسری امام علی (ع) مدل سازی و گویه های مناسب و متناسب با آن انتخاب و بومی ۱ شده است.

سنجش روایی و پایایی: برای احراز اطمینان از روایی محتوایی و صوری پرسشنامه های پژوهش، از نظرات متخصصان مربوط و متون تخصصی مدیریت، همچنین متخصصان نظامی برای تطابق با فرهنگ نظامی بهره گرفته شده است. در پژوهش حاضر پس از تدوین پرسشنامه، نمونه ای با حجم ۳۵ نفر از جامعه آماری به صورت تصادفی انتخاب شد و آزمون روی آن ها اجرا گردید، سپس به منظور اندازه گیری پایایی پرسشنامه، داده های حاصله با استفاده از روش آلفای کرونباخ مورد تجزیه

و تحلیل قرار گرفت که برای پرسشنامه مربوط به رفتار انضباطی، آلفای کرونباخ $\alpha=0\%862$ و برای پرسشنامه مربوط به سبک رفتار رهبری، آلفای کرونباخ $\alpha=0\%852$ بدست آمد. که این نتایج نشان دهنده همبستگی درونی زیادی بین متغیرها در دو پرسشنامه می باشد.

جامعه و نمونه آماری: جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه دانشجویان شاغل به تحصیل سال اول، دوم و سوم است؛ حجم نمونه آماری در این پژوهش با توجه به جامعه آماری و با استناد جدول مورگان ۳۵۰ نفر از دانشجویان دانشگاه افسری امام علی(ع) در نظر گرفته شد که به صورت تصادفی-ساده از بین دانشجویان انتخاب شده اند. با توجه به حجم نمونه آماری تعداد ۳۵۰ پرسشنامه توزیع شد که پس از بررسی پرسشنامه ها، تعداد ۳۰۰ پرسشنامه معتبر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

تجزیه و تحلیل داده ها: در این پژوهش از آمار توصیفی برای تحلیل توصیفی داده ها؛ سن، سنوات تحصیل، وضعیت تاهل، رشته تحصیلی دبیرستان، معدل دیپلم، معدل واحدهای گذرانده شده در دوره دانشگاه.... و برای آزمون فرضیه های تحقیق آزمون کولموگروف- اسمیرنوف، کروسکال-والیس، ضریب همبستگی اسپیرمن و آزمون فریدمن و آزمون خی دو(کای دو) استفاده شده است.

۱- از آنجا که پرسشنامه اصلی مربوط به مدیریت منابع انسانی است و دارای گویه های کمی است، لذا با مشورت گرفتن از خبرگان نظامی و استادان دانشگاهی باید گویه های دیگری به آن پرسشنامه افزوده شده و در برخی گویه ها نیز تغییرات جزئی داده شود.

یافته های پژوهش:

سوال ۱: آیا بین شاخص های رفتار انضباطی دانشجویان و سبک رفتار رهبری مدرسان

در دانشگاه افسری امام علی(ع) رابطه معناداری وجود دارد؟

همانطور که در جدول شماره(۴) مشاهده می شود بین شاخص های رفتار انضباطی با سطوح سبک رفتار رهبری در دانشگاه افسری امام علی(ع) رابطه معناداری وجود دارد، به این شکل که: H0: همبستگی مثبت ومعناداری بین شاخص های رفتار انضباطی با سه سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر وتعامل گرا) در دانشگاه افسری امام علی (ع) وجود ندارد. H1: همبستگی مثبت ومعناداری بین شاخص های رفتار انضباطی با سه سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر وتعامل گرا) در دانشگاه افسری امام علی (ع) وجود دارد.

جدول(۳) ضریب همبستگی مولفه های رفتار انضباطی وسبک رفتار رهبری مدرسان

خودتنظیمی	مشارکت	انجام تکلیف	مراعات	رعایت نظم و...	آراستگی	مولفه های رفتار انضباطی سبک های رفتار رهبری	
۰/۲۴۱**	۰/۲۹۲**	۰/۲۰۱**	۰/۰۷۲	۰/۱۹۳**	۰/۰۴۸	ضریب همبستگی	غیر مداخله گر
.	.	.	۰/۱۳۰	.	۰/۳۰۸	سطح معناداری	
۰/۳۳۴**	۰/۲۹۴**	۰/۲۹۲**	۰/۲۶۷**	۰/۲۹۷**	۰/۲۸۷**	ضریب همبستگی	مداخله گر
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	سطح معناداری	
۰/۲۸۲**	۰/۳۳۶**	۰/۲۱۶**	۰/۱۲۵**	۰/۲۸۹**	۰/۰۹۲	ضریب همبستگی	تعامل گرا
۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۸	۰/۰۰۰	۰/۰۵۲	سطح معناداری	
** نشان دهنده همبستگی معنادار در سطح یک درصد							

الف) با توجه به جدول (۳)، مقدار ضریب همبستگی (اسپیرمن) در شاخص های رفتار انضباطی مشارکت، خود تنظیمی، انجام تکالیف و رعایت نظم و انضباط با سبک رفتار رهبری غیر مداخله گر بالاست. بنابراین می توان نتیجه گرفت که ارتباط مثبت و معنادار قوی بین چهار شاخص با سبک رفتار رهبری غیر مداخله گر وجود دارد و از آنجا که میزان سطح معناداری نیز $0/00$ به دست آمد، این همبستگی با 99 درصد اطمینان قابل قبول است. همچنین از یافته های جدول (۳) می توان نتیجه گرفت که ضریب همبستگی شاخص های مراعات و آراستگی ظاهر با سبک رفتار رهبری غیر مداخله گر پایین و سطح معناداری بیشتر از $0/05$ است و این بدین معناست که شاخص های، آراستگی ظاهر و مراعات با سبک رفتار رهبری غیر مداخله گر ارتباط معناداری ندارند.

ب) با توجه به جدول (۳)، مقدار ضریب همبستگی (اسپیرمن)، در کلیه شاخص های رفتار انضباطی در سطح مداخله گر بالاست. بنابراین می توان نتیجه گرفت که ارتباط معنادار و مثبتی بین شاخص های شش گانه با سبک غیر مداخله گر وجود دارد. همچنین از آنجا که میزان سطح معناداری نیز کمتر از $0/05$ به دست آمد، این همبستگی با 99 درصد اطمینان قابل قبول است.

ج) با توجه به جدول (۳)، مقدار ضریب همبستگی (اسپیرمن) در شاخص های رفتار انضباطی بجز شاخص آراستگی ظاهر در سبک تعامل گرا بالاست. بنابراین می توان نتیجه گرفت که ارتباط معنادار و مثبتی بین شاخص های رفتار انضباطی با سبک تعامل گرا وجود دارد. همچنین از آنجا که میزان سطح معناداری نیز کمتر از $0/05$ به دست آمد، این همبستگی با 99 درصد اطمینان به جز شاخص آراستگی ظاهر قابل قبول است. همچنین بالاترین ضریب همبستگی مربوط به شاخص مشارکت با $0/334$ می باشد که با پیوستار سبک رفتار رهبری ولفگانگ (۱۹۹۶)، که هرچه مدیریت از سبک مداخله گرا به غیر مداخله گر تغییر می کند، مشارکت و مسئولیت دانشجودر کلاس افزایش می یابد مطابقت دارد.

د) با توجه به جدول (۳)، شاخص آراستگی ظاهر فقط با سبک رفتار رهبری مداخله گر رابطه معنادار دارد و این بدین معناست که تنها عاملی که باعث رعایت قوانین مربوط به آراستگی ظاهر می شود کنترل و نظارت شدید مدرسان است و در غیر این صورت دانشجویان خود را مقید به رعایت آن نمی دانند.

سوال ۲: وضعیت توزیع درصد سبک رفتار رهبری مدرسان (مداخله گر، غیر مداخله گرو تعامل گرا) در دانشگاه افسری امام علی (ع) چگونه است؟

جدول (۴)، نشان می دهد که میانگین سبک رفتار رهبری مداخله گر بیشترین رتبه را به خود اختصاص داده است.

به منظور بررسی یکسان بودن اولویت (رتبه بندی) سبک رفتار رهبری مدرسان دانشگاه افسری امام علی (ع)، از آزمون فریدمن استفاده شد. بدین منظور فرض صفر و فرض مقابل آماری به صورت زیر تعریف شدند:

H_0 : اولویت درصد توزیع سبک رفتار رهبری مدرسان در دانشگاه افسری امام علی (ع) یکسان است.

H_1 : دست کم اولویت توزیع دو سبک از سبک های رفتار رهبری مدرسان در دانشگاه افسری امام علی (ع) با یکدیگر متفاوت است.

از آنجا که میزان سطح معناداری آزمون فریدمن $0/000$ و کمتر از $0/05$ بدست آمد فرضیه صفر رد شده و رتبه سبک رفتار رهبری مدرسان به شرح جدول (۴) می باشد.

جدول (۴): توزیع سبک رفتار رهبری مدرسان (آزمون فریدمن)

رتبه	سبک رفتار رهبری مدرسان	میانگین رتبه
۱	مداخله گر	۲/۵۳
۲	تعامل گرا	۱/۹۶
۳	غیر مداخله گر	۱/۵۱

جدول (۴) که از طریق آزمون فریدمن بدست آمده است، نشان دهنده این موضوع می باشد که بیشتر مدرسان دارای سبک رفتار رهبری مداخله گر، (۶۷ درصد) و کمترین درصد مربوط به سبک رفتار رهبری غیر مداخله گر، (۱۰ درصد) می باشند.

سوال ۳: آیا به لحاظ رفتار انضباطی، بین دانشجویانی که مدرسان آن‌ها دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر و تعامل گرا) هستند، تفاوت معناداری وجود دارد یا خیر؟

به منظور پاسخ به این سوال با توجه به نرمال نبودن داده‌ها از آزمون ناپارامتریک کروسکال-والیس^۱ استفاده شد؛ بدین منظور فرض صفر و فرض مقابل آماری به صورت زیر تعریف می‌شود:

H_0 : میانگین امتیاز رفتار انضباطی هر سه گروه دانشجویان در دانشگاه افسری امام علی (ع) یکسان است.

H_1 : میانگین امتیاز رفتار انضباطی حد اقل دو گروه از دانشجویان در دانشگاه افسری امام علی (ع) مورد بررسی یکسان نیست.

لازم به ذکر است که دسته بندی دانشجویان در فرضیات این سوال بر حسب سبک رفتار رهبری مدرسان آن‌ها می‌باشد. بدیهی است که در صورت تایید فرضیه صفر این معنی حاصل می‌شود که به لحاظ رفتار انضباطی بین دانشجویانی که مدرسان آن‌ها دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر و تعامل گرا) هستند، تفاوت معناداری وجود ندارد.

جدول (۵) تعداد داده‌ها و میانگین رتبه‌ها را برای هر گروه (مداخله گر، غیر مداخله گر و تعامل گرا) نشان می‌دهد.

بیشترین میانگین رتبه‌ها به ترتیب مربوط به سبک رفتار رهبری تعامل گرا، مداخله گر و غیر مداخله گر می‌باشد.

جدول (۵): میانگین رتبه‌های رفتار انضباطی دانشجویان در رابطه با سبک رفتار رهبری مدرسان

میانگین رتبه‌ها	تعداد داده‌ها	سبک رهبری
۱۷۸/۸	۴۵	غیر مداخله گر
۲۲۲/۵۹	۳۰۰	مداخله گر
۲۵۰/۰۳	۱۰۳	تعامل گرا
۱۰۰/۰	۴۴۸	جمع

جدول (۶): مقادیر آماره ی کای دو، درجه آزادی و سطح معناداری

رفتار انضباطی	آماره های آزمون
۹/۳۷۸	آماره کای دو
۲	درجه آزادی
۰/۰۰۸	سطح معناداری

از آنجا که سطح معناداری آزمون از ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین فرض صفر رد شده و فرض مقابل آماری پذیرفته می شود و این یعنی اینکه، میانگین امتیاز رفتار انضباطی حد اقل دو گروه از دانشجویان مورد بررسی یکسان نیست، بنابراین به لحاظ رفتار انضباطی، بین دانشجویانی که مدرسان آن ها دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر و تعامل گرا) هستند، تفاوت معناداری وجود دارد. همانطور که در جدول (۵) مشاهده می شود میانگین امتیاز رفتار انضباطی دانشجویانی که مدرسان آن ها دارای سبک رفتار رهبری تعامل گرا بوده اند بیشتر از دوسبک دیگری باشد و پس از آن سبک مداخله گر دارای رتبه دوم بوده و سبک غیر مداخله گر در مرتبه آخر قرار دارد. یعنی دانشجویانی که مدرسان آن ها دارای سبک رفتار رهبری تعامل گرا بوده اند، به لحاظ رفتار انضباطی وضعیت مطلوب تری دارند.

بحث و نتیجه گیری:

از بررسی نتایج سوالات تحقیق و بحث های مربوط به هر یک از سوالات به طور کلی می توان نتیجه گرفت که بین سبک رفتار رهبری مدرسان و رفتار انضباطی دانشجویان همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد و بیشترین سبک رفتار رهبری مدرسان در حوزه سبک رفتار رهبری مداخله گر قرار دارد. همچنین به لحاظ رفتار انضباطی بین دانشجویانی که مدرسان آنها، دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیرمداخله گر و تعامل گرا) هستند، تفاوت معناداری وجود دارد و میانگین امتیاز رفتار انضباطی دانشجویانی که مدرسان آنها، دارای سبک رفتار رهبری تعامل گرا بوده اند بیشتر از دو سبک دیگر می باشد.

دراین تحقیق مهمترین یافته های پژوهش حاضر عبارتند از:

۱- بین سبک رفتار رهبری مدرسان و رفتار انضباطی دانشجویان در دانشگاه افسری امام علی(ع) همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد.

۲- بیشترین سبک رفتار رهبری مدرسان در حوزه سبک رفتار رهبری مداخله گر قرار دارد.

- ۳- به لحاظ رفتار انضباطی بین دانشجویانی که مدرسان آن‌ها دارای سبک رفتار رهبری (مداخله گر، غیر مداخله گر و تعامل گرا) هستند، تفاوت معناداری وجود دارد.
- ۴- بیشترین میانگین رتبه‌ها به ترتیب مربوط به سبک رفتار رهبری تعامل گرا، مداخله گر و غیر مداخله گر می‌باشد.
- ۵- میانگین امتیاز رفتار انضباطی دانشجویانی که مدرسان آن‌ها دارای سبک رفتار رهبری تعامل گرا بوده‌اند بیشتر از دوسبک دیگری باشد.
- در پایان با توجه به اهمیت موضوع، پیشنهادهایی به محققین و همچنین مدرسان ارایه گردید:
- ۱- ارتباط رفتار انضباطی با متغیرهای دیگر مانند اعتماد به نفس، وضعیت اقتصادی (مدرسان، خانواده‌ها، اهداف آموزشی و...) نیز می‌تواند مورد پژوهش قرار گیرد.
 - ۲- بررسی تأثیر سبک‌های مدیریت کلاس بر ویژگی‌های دانشجویان از جمله؛ خودانضباطی و مسئولیت‌پذیری، قوانین دانشگاه، برنامه آموزشی و درسی، سبک نظارت و ارزشیابی آموزشی بر سبک مدیریت کلاس مدرسان.
 - ۳- احترام به شخصیت دانشجویان و برخورد توأم با متانت و خودداری از توهین به شخصیت دانشجویان و خوش‌رویی با آنان.
 - ۴- رعایت بهداشت عمومی و فردی، همراه با آراستگی ظاهری و پوشیدن لباس‌های مرتب، تمیز و متناسب با شخصیت مدرسان.
 - ۵- شرکت در دوره‌های ضمن خدمت و ادامه تحصیل در رشته مربوطه و افزایش سطح اطلاعات و آگاهی در زمینه سبک‌های رهبری و نیز افزایش سطح آگاهی از نیازهای روز دانشجویان و در مجموع بروز رسانی اطلاعات.

منابع:

- ۱- سلیمی، علیرضا(۱۳۸۲)، « مطالعه رفتار مدرس بر نظم پذیری در دانشجویان دانشگاه های شهر تهران»- پایان نامه- دانشگاه تهران
 - ۲- صفوی، علی(۱۳۸۳)، مقایسه رفتار مدرس در کلاس های دارای رفتار نامطلوب و کلاس های عادی- پایان نامه- دانشگاه سمنان- ص ۴۳۱
 - ۳- عالی و امین یزدی(۱۳۸۵)- بررسی تأثیر ویژگی های مدرس بر سبک مدیریت کلاس دانشجویان دانشگاه مشهد، پایان نامه نامه- دانشگاه مشهد.
 - ۴- جباری، محمد(۱۳۷۹)- اثرات مشخصات کلاس بر انضباط دانشجویان- پایان نامه- دانشگاه تهران
 - ۵- رئیس، علیرضا(۱۳۸۶)- بررسی عوامل بی نظمی دانشجویان - پایان نامه- دانشگاه چهارمحل بختیاری.
 - ۶- مشایخ وبرزیده، (۱۳۸۹)، تاثیر سبک رفتار رهبری مدرس بر خلاقیت دانشجویان - پایان نامه- دانشگاه شهرستان کازرون.
 - ۷- مولایی، قاسم(۱۳۹۱)، تاثیر ویژگی های مدرس بر سبک مدیریت کلاس در دانشگاه- پایان نامه- دانشگاه پیام نور بزینه رود.
- 8-Jermein (2002). "Review: Style of leadership behavior of teachers". MS Quarterly, Vol. 25 No. 1, pp. 107-32.
- 9-Lewis, G.(1997). "Investigate the relationship between physical environment and its impact on classroom disciplinary problems". Jossey-Bass Inc, San Francisco 128p.
- 10- Veenman. (1994). "Classroom Management". Britain: ISTE.2006
- 11- Martin, R. (1997). "Freshman discipline"., Vol. 4 No. 2, p. 38.
- 12- Lewis. (2003). Effective methods of classroom management and discipline.
- 13- Long, Frye & Weinstein. (2008). "Impact on teachers 'classroom management skills, poor student behavior". [www.cognexus.org/dom . pdf].
- 14- Shoho. (2003). "Style of leadership behavior of teachers".
- 15- Ming. (2007). "Teacher behavior of the order-taking in class". Harvard business Review, pp45-53, jan-feb.
- 16- Ritter & Hancock. (2007). "Effects of leadership style; democratic, authorial and discipline student free". Strategic Management Journal, 21,345-367.
- 17- Gal. (2006). "Effective methods of classroom management and discipline.". (New York): Harper.

- 18- Sokal and et al. (2003). "An Investigate the relationship between physical environment and its impact on classroom disciplinary problems".Operations Research, Vol. 44 No. 1, pp. 77-86.
- 19- Doyle . (1986) . "Impact on teachers 'classroom management skills, poor student behavior .Journal of Research and Delovelment in Education
- 20- Miller. (2009). " Style of leadership behavior of teachers". In Edwards.
- 21- Edongo. (2012), Effects of leadership style; democratic, authorial and discipline student free
11:299-326